

การส่งเสริมการมีงานทำในยุคดิจิทัลสำหรับนักเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนศึกษา

สงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6

PROMOTING OF EMPLOYMENT IN THE DIGITAL AGE FOR STUDENTS OF THE

WELFAES SCHOOL NETWORK UNDER THE OFFICE OF SPECIAL EDUCATION

ADMINISTRATION GROUP 6

¹อัญชลีพร คำเด่นเหล็ก, ²สังวาล วังแจ่ม, ³สมมาต คำวังนัง และ ⁴มานะ ครูธาโรจน์

¹Anchaleeporn Kumdenlek, ²Sangwan wangjam, ³Sommart Kamwatjanang

and ⁴Mana Kruttarod

¹หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

¹ Master of Education Program in Educational Administration, North-Chiang Mai University, Thailand

¹Corresponding Author's Email: g663302041@northcm.ac.th

Received: 2025-04-22

¹เบอร์โทร : 064-204-3532

Revised: 2025-05-24

Accepted: 2025-05-24

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการส่งเสริมการมีงานทำในยุคดิจิทัลของนักเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 2) วิเคราะห์ปัญหาที่เกี่ยวข้อง และ 3) เสนอแนวทางการส่งเสริมดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหารและครูระดับมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2566 จำนวน 241 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมการมีงานทำในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่ได้รับความนิยมสูงสุดคือ การพัฒนาทักษะและความสามารถ รองลงมาคือ การสร้างโอกาสในการทำงาน การส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง และการสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชน/ตลาดแรงงาน ตามลำดับ

ปัญหาที่พบ ได้แก่ 1) นักเรียนมีพฤติกรรมติดเกม ขาดทัศนคติและทักษะที่เหมาะสมต่อการประกอบอาชีพ 2) ครอบครัวและสิ่งแวดล้อมจำกัดโอกาสในการเข้าถึงเทคโนโลยี 3) อุปกรณ์และเทคโนโลยีไม่เพียงพอ ระบบอินเทอร์เน็ตไม่เสถียร โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล 4) ครูขาดความรู้ด้านเทคโนโลยีและการแนะแนวอาชีพในยุคดิจิทัล 5) งบประมาณมีข้อจำกัด ไม่เพียงพอในการพัฒนาเครื่องมือและบุคลากร และ 6) การประสานความร่วมมือกับภาคเอกชนและเครือข่ายยังไม่ทั่วถึง

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 14 ฉบับที่ 3 (กันยายน - ธันวาคม 2568)

แนวทางการพัฒนา ควรวางแผนสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อนำองค์ความรู้และประสบการณ์มาใช้ในการพัฒนาผู้เรียน ปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน โดยเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับ AI และ Blockchain ในรายวิชาคอมพิวเตอร์ ใช้เทคโนโลยีจริงภายในห้องเรียน เช่น การประยุกต์ใช้ AI เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน และนำ Blockchain มาใช้จัดเก็บข้อมูลผลการเรียนอย่างปลอดภัยและโปร่งใส

คำสำคัญ: การส่งเสริมการมีงานทำในยุคดิจิทัล; สำหรับนักเรียน; สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

Abstract

This study aimed to: 1) examine the promotion of employment in the digital era for students within the network of welfare schools under the Office of Special Education Administration, Group 6; 2) analyze the challenges associated with such promotion; and 3) propose strategies for its development. The sample consisted of 241 school administrators and secondary school teachers from the network during the 2023 academic year. Research instruments included questionnaires and interviews. Data were analyzed using descriptive statistics, including frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The findings revealed that the overall level of employment promotion in the digital era was high. The highest-rated aspect was skill and competency development, followed by the creation of employment opportunities, the promotion of a learning and self-development culture, experiential learning, and collaboration with the private sector/labor market, resp The problems encountered include: 1) students exhibit gaming addiction and lack appropriate attitudes and skills necessary for future careers, 2) family and environmental factors limit access to technology, 3) there is an insufficiency of devices and technology, along with unstable internet connectivity, especially in remote areas, 4) teachers lack knowledge in technology and digital-era career guidance, 5) budget constraints hinder the development of tools and personnel, and 6) collaboration with the private sector and relevant networks remains limited in scope.

Development Guidelines should involve planned collaboration with private sector industries in digital technology to leverage their knowledge and experience for student development. The curriculum should be updated to include AI and Blockchain topics in computer science courses. Real-world technologies should be integrated into classrooms,

such as using AI to analyze student learning behavior and applying Blockchain to securely and transparently store academic records.

Keywords: Promoting of employment in the digital; Age for students; Office of Special Education Administration

บทนำ

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชนที่ขาดแคลนโอกาสทางสังคม Phromwong (2017, p. 102) กล่าวว่า “การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเท่าเทียมในสังคม” ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทของการศึกษาในการสร้างความเสมอภาคทางสังคม

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีบทบาทสำคัญในการให้โอกาสทางการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาส Wattanaburanon (2019, p. 45) อธิบายว่าโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ไม่ได้จัดการเรียนการสอนเพียงตามหลักสูตรแกนกลางเท่านั้น แต่ยังมีภารกิจในการพัฒนาทักษะชีวิต เสริมสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจ และเตรียมความพร้อมให้นักเรียนสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ อย่างไรก็ตาม Jitladap (2020, p. 78) ได้ชี้ให้เห็นถึงความท้าทายในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาส โดยเฉพาะการเตรียมความพร้อมด้านอาชีพและการส่งเสริมการมีงานทำ ซึ่งยังคงเป็นปัญหาสำคัญ เนื่องจากข้อจำกัดด้านทรัพยากร และความเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงานที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในยุคดิจิทัล

การศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็น โดยเฉพาะทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและการคิดวิเคราะห์ สอดคล้องกับแนวคิดของ Mesinthree (2023, p. 8) ที่เน้นว่าการเตรียมความพร้อมด้านอาชีพในยุคดิจิทัล ต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา หนึ่งในทักษะที่สำคัญคือ ทักษะดิจิทัล (Digital Literacy) ซึ่ง Malaiwong (2017, p. 13) ระบุว่า เป็นทักษะพื้นฐานสำหรับการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 การพัฒนาทักษะนี้จึงต้องครอบคลุมประชาชนทุกกลุ่ม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม Dokprakhon (2020, pp. 78–92) ได้เสนอแนวทางการเรียนรู้ดิจิทัลสำหรับเยาวชนไทย ผ่านการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ การรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล และการคิดวิเคราะห์ข้อมูลออนไลน์อย่างมีวิจารณญาณ

การตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสควบคู่ไปกับการพัฒนาระบบส่งเสริมอาชีพที่มีประสิทธิภาพ เป็นประเด็นที่ต้องได้รับความใส่ใจอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้นักเรียนในโรงเรียน

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 14 ฉบับที่ 3 (กันยายน - ธันวาคม 2568)

ศึกษาสงเคราะห์สามารถพัฒนาศักยภาพของตนเอง และมีโอกาสในการประกอบอาชีพอย่างมั่นคงในอนาคต อย่างไรก็ตาม สถานการณ์การมีงานทำของนักเรียนจากโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ยังคงเป็นเรื่องที่น่ากังวล เนื่องจากนักเรียนกลุ่มนี้มักประสบปัญหาในการเข้าสู่ตลาดแรงงานหลังสำเร็จการศึกษา อันเนื่องมาจากข้อจำกัดทางสังคม เศรษฐกิจ และโอกาสในการพัฒนาทักษะที่จำเป็น ผ่านการส่งเสริมอาชีพตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะช่วยเพิ่มโอกาสในการมีงานทำ เสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และส่งเสริมการพึ่งพาตนเอง อย่างไรก็ตาม ยังมีอุปสรรคอีกหลายประการ เช่น การขาดทักษะที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ทักษะคิดเชิงลบของนายจ้างต่อผู้จบจากโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ และการขาดเครือข่ายทางสังคม (Ministry of Education, 2024)

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ซึ่งสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีบทบาทในการส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาสำหรับเด็กพิการและเด็กด้อยโอกาส Tulasuk (2019, p. 45) ระบุว่าสำนักฯ มีหน้าที่กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรฐานการศึกษาพิเศษ เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียม Saksiriphon (2018, p. 32) เสริมว่าขอบเขตการดำเนินงานของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ครอบคลุมทั้งโรงเรียนเฉพาะความพิการ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ศูนย์การศึกษาพิเศษ และการสนับสนุนการเรียนรู้ร่วมในโรงเรียนทั่วไป เพื่อให้เด็กทุกคนได้รับการพัฒนาตามศักยภาพ ในด้านการพัฒนาครู Arayawinyu (2020, p. 19) ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการส่งเสริมความรู้ ทักษะ และเจตคติที่เหมาะสมให้กับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ แม้จะมีความพยายามอย่างต่อเนื่อง แต่ปัญหาหลักยังคงอยู่ อย่างไรก็ตาม Niyomtham (2022, p. 23) มองว่า แม้จะเผชิญความท้าทายหลายประการ แต่สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษได้แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการยกระดับคุณภาพการศึกษาสำหรับเด็กพิการและเด็กด้อยโอกาส ซึ่งถือเป็นก้าวสำคัญในการสร้างสังคมแห่งความเท่าเทียมและการอยู่ร่วมกันอย่างมีคุณภาพ

จากเหตุผลดังกล่าว จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาและพัฒนาแนวทางการส่งเสริมการมีงานทำที่มีประสิทธิภาพสำหรับนักเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคธุรกิจ และการพัฒนาระบบสนับสนุนการเข้าสู่ตลาดแรงงานอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนกลุ่มนี้อย่างยั่งยืนสอดคล้องกับนโยบาย การพัฒนาการศึกษาพิเศษของกระทรวงศึกษาธิการ จึงเป็นที่มาของการทำวิจัยในครั้งนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการส่งเสริมการมีงานทำในยุคดิจิทัลสำหรับนักเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 14 ฉบับที่ 3 (กันยายน - ธันวาคม 2568)

2. เพื่อศึกษาปัญหาการส่งเสริมการมีงานทำในยุคดิจิทัลสำหรับนักเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6

3. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการส่งเสริมการมีงานทำในยุคดิจิทัลสำหรับนักเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการส่งเสริมการมีงานทำสำหรับนักเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ปีการศึกษา 2566 ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 14 คน ครูผู้สอน จำนวน 616 คน รวมทั้งหมด 630 คน (Information System of the School Network Group, 2023)

2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ปีการศึกษา 2566 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie, and Morgan, 1970 : 608 as cited in Suksamran, 2022, p. 53) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 241 คน จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม

1. แบบสอบถาม แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีงานทำของนักเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 มี 5 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาทักษะและความสามารถ 2) การสร้างโอกาสในการทำงาน 3) การสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชน/ตลาดแรงงาน 4) การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง และ 5) การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert) (as cited in Rattanasakda, 2022, p. 55)

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 14 ฉบับที่ 3 (กันยายน - ธันวาคม 2568)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการส่งเสริมการมีงานทำของนักเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. แบบสอบถาม

1.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและการสร้างเครื่องมือแบบสอบถาม

1.2 สร้างแบบสอบถาม เรื่อง การส่งเสริมการมีงานทำสำหรับนักเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6

1.3 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหา

1.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบหรือปรับปรุง แก้ไขความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหา เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมของคำถามหาค่า Objective Congruence Index : (IOC) ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้ความตรงเชิงเนื้อหา ข้อคำถามมีค่าตั้งแต่ 0.60 - 1.00 เป็นเกณฑ์ที่ยอมรับได้ถ้าต่ำกว่านั้นต้องนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

1.5 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขจนมีความสมบูรณ์และมีความเหมาะสมไปทดลอง (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยนำไปทดลองใช้กับโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 36 จังหวัดภูเก็ต กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99

1.6 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปใช้ในการรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2 เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการส่งเสริมการมีงานทำของนักเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ จำนวน 7 คน เลือกแบบเจาะจงจากศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไปจำนวน 3 คน และครูวิชาการ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 3 คน เครื่องมือการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการส่งเสริมการมีงานทำของนักเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 14 ฉบับที่ 3 (กันยายน - ธันวาคม 2568)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

2. แบบสัมภาษณ์

2.1 ศึกษา วิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการมีงานทำของนักเรียน

2.2 จัดทำแบบสัมภาษณ์โดยนำข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 1 ข้อ จากแบบสอบถามแต่ละด้าน รวมกับปัญหาที่รวบรวมจากแบบสอบถามตอนที่ 3 มากำหนดเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์ ข้อสัมภาษณ์แบบ กึ่งโครงสร้างข้อคำถาม เป็นแนวทางพัฒนาการส่งเสริมการมีงานทำสำหรับนักเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน ศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6

2.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ข้อมูล และข้อคำถาม

2.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา และนำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบ และพิจารณาความถูกต้องของเนื้อหา โดยหาค่า Objective Congruence Index : (IOC)

2.5 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุง แก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

2.6 ปรับแก้แบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและจัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และวิเคราะห์สัจเคราะห์เนื้อหาเสนอโดยวิธีเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาการส่งเสริมการมีงานทำในยุคดิจิทัลสำหรับนักเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน ศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6พบว่า

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการส่งเสริมการมีงานทำในยุคดิจิทัลสำหรับนักเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 โดยรวม และรายด้าน

การส่งเสริมการมีงานทำในยุคดิจิทัลสำหรับนักเรียน	ระดับการปฏิบัติ		แปลผล
	\bar{x}	S.D.	
1. ด้านการพัฒนาทักษะและความสามารถ	4.35	0.66	มาก
2. ด้านการสร้างโอกาสในการทำงาน	4.33	0.67	มาก

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 14 ฉบับที่ 3 (กันยายน - ธันวาคม 2568)

3. ด้านการสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชน/ตลาดแรงงาน	4.27	0.69	มาก
4. ด้านการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง	4.29	0.67	มาก
5. ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง	4.31	0.66	มาก
โดยรวม	4.31	0.67	มาก

จากตาราง 1 พบว่า การส่งเสริมการมีงานทำในยุคดิจิทัลสำหรับนักเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 โดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการพัฒนาทักษะและความสามารถ (\bar{X} = 4.35) รองลงมา คือ ด้านการสร้างโอกาสในการทำงาน (\bar{X} = 4.33) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง (\bar{X} = 4.31) ด้านการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง (\bar{X} = 4.29) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้ายคือ ด้านการสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชน/ตลาดแรงงานตามลำดับ (\bar{X} = 4.27)

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาปัญหาการส่งเสริมการมีงานทำในยุคดิจิทัลสำหรับนักเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ผลการวิจัย พบว่า

ปัญหาด้านนักเรียน มีพฤติกรรมและทัศนคติติดเกม ไม่สนใจการเรียนและอาชีพ มุมมองด้านอาชีพ แคบ ขาดความตื่นตัว ขาดความรับผิดชอบและไม่นำความรู้ไปต่อยอดในชีวิตประจำวันขาดทักษะในการทำงานและความยืดหยุ่นในการแก้ปัญหา ไม่สนใจดิจิทัลและไม่มีความรู้ด้านเทคโนโลยีพื้นฐานครบถ้วนและสภาพแวดล้อม นักเรียนบางส่วนมาจากครอบครัวที่ยากจน ทำให้ขาดโอกาสในการเข้าถึงเทคโนโลยีและการศึกษานักเรียนส่วนใหญ่เป็นชาวเขา ทำให้ขาดทักษะด้านภาษาและการสื่อสาร การเดินทางและสถานที่นักเรียนมาจากพื้นที่ห่างไกล มีปัญหาในการเดินทางและเข้าถึงทรัพยากรการศึกษา

ปัญหาด้านเทคโนโลยีและอุปกรณ์ ความไม่พร้อมของอุปกรณ์และเทคโนโลยี อุปกรณ์ดิจิทัล คอมพิวเตอร์ และสื่อเทคโนโลยีมีไม่เพียงพอ ระบบอินเทอร์เน็ตไม่เสถียรและครอบคลุมไม่ทั่วถึง โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล การใช้งานเทคโนโลยี นักเรียนใช้เทคโนโลยีและโซเชียลมีเดียในทางที่ไม่ถูกต้อง นักเรียนและครูขาดทักษะและความรู้ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

ปัญหาด้านครูและบุคลากร ครูขาดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีและการส่งเสริมอาชีพยุคดิจิทัล การจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในยุคดิจิทัลขาดสื่อการสอนที่มีคุณภาพและการฝึกปฏิบัติจริง การวางแผนและนโยบายของผู้บริหารไม่ต่อเนื่องและขาดความชัดเจนขาดการวางแผนและกลยุทธ์ที่ดีในการพัฒนาทักษะอาชีพ

ปัญหาด้านงบประมาณและทรัพยากรงบประมาณไม่เพียงพอในการจัดหาอุปกรณ์และเทคโนโลยีขาดงบประมาณในการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร ข้อจำกัดในการใช้งานแอปพลิเคชันที่มีค่าบริการเสริมการเข้าถึงเทคโนโลยีที่ทันสมัยไม่เท่าเทียมกันระหว่างนักเรียน

ปัญหาด้านความร่วมมือและเครือข่าย การร่วมมือกับภาคเอกชนยังไม่ครอบคลุมและมีส่วนร่วมน้อยขาดการสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาทักษะอาชีพ การสร้างเครือข่ายกับสถานประกอบการเพื่อให้ นักเรียนเข้าฝึกงานยังมีข้อจำกัด

ผลการวิเคราะห์ความถี่ของปัญหาที่พบและสรุปประเด็นสำคัญปัญหาและอุปสรรคการส่งเสริมการมีงานทำในยุคดิจิทัลสำหรับนักเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่มที่ 6 การวิเคราะห์ความถี่ของปัญหา พบว่ามีจำนวนประเด็น ด้านที่มีความถี่สูงที่สุด คือ ปัญหา ด้านนักเรียน ด้านที่มีความถี่ต่ำที่สุด คือ ปัญหาด้านงบประมาณและทรัพยากรและปัญหาด้านความร่วมมือ และเครือข่าย

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการมีงานทำในยุคดิจิทัลสำหรับนักเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ผลการวิจัย พบว่า

ด้านการพัฒนาทักษะและความสามารถ คือ จากการพัฒนาทักษะดิจิทัลพื้นฐานให้กับนักเรียน การใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์เบื้องต้น การใช้อินเทอร์เน็ตอย่างมีประสิทธิภาพ และการเรียนรู้การทำงานผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลต่าง ๆ ที่เป็นที่ยอมรับในปัจจุบัน การสร้างโอกาสให้เด็ก ๆ ได้มีประสบการณ์จริงจากการฝึกงานออนไลน์หรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับงานดิจิทัล การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยมีการนำเนื้อหาและรายละเอียดเกี่ยวกับยุคปัจจุบันให้มากที่สุด

ด้านการสร้างโอกาสในการทำงาน คือ การสร้างเครือข่ายกับบริษัทต่าง ๆ เพื่อให้มีการจัดโครงการร่วมกัน มีครูผู้สอนหรือบุคลากรที่ให้คำปรึกษาในระบบออนไลน์ด้านอาชีพที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้นักเรียนกล้าที่จะปรึกษาได้ตลอดเวลา มีเครือข่ายที่หลากหลาย และใช้เครือข่ายที่มีให้นำมาเสนอต่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน พัฒนาระบบการให้คำปรึกษาออนไลน์โดยพัฒนาเซตของคำถามเบื้องต้นเกี่ยวกับอาชีพ สอนวิธีการหารายได้ขายสินค้าโดยศึกษาจากระบบเว็บไซต์การให้คำปรึกษาด้านอาชีพที่นักเรียนเข้าถึงง่าย

ด้านการสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชน/ตลาดแรงงาน คือ การสร้างเครือข่ายกับภาคเอกชนในอุตสาหกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะในสาขาที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล การเขียนโปรแกรม ซึ่งภาคเอกชนสามารถเข้ามามีบทบาทในการจัดฝึกอบรมให้กับนักเรียน นำความรู้และประสบการณ์จากเครือข่ายนั้น นำมาต่อยอดให้กับผู้เรียน หากมีการนำเสนองานต่างๆ ที่สามารถนำผลงานของนักเรียนไปนำเสนอได้ ก็นำไปนำเสนอตามศักยภาพ ปรับเนื้อหาการเรียนการสอน เพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับ AI และ Blockchain ในหลักสูตรคอมพิวเตอร์ ใช้เทคโนโลยีจริงในห้องเรียน ใช้ AI ช่วยวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการเรียนของนักเรียน นำ Blockchain มาใช้เก็บข้อมูลผลการเรียน ให้นักเรียนพัฒนาโครงการที่ใช้ AI การเขียนโค้ด ฝึกการสร้าง Smart Contracts หรือ NFT บน Blockchain บูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับ AI และ Blockchain ในหลักสูตรการเรียน

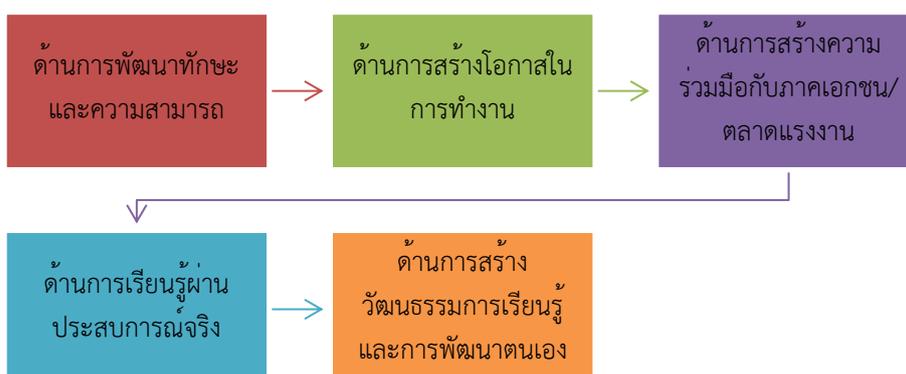
วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 14 ฉบับที่ 3 (กันยายน - ธันวาคม 2568)

การสอนที่สามารถบูรณาการได้ นำเทคโนโลยีเหล่านี้มาประยุกต์ใช้ในห้องเรียน ฝึกให้นักเรียน ได้ใช้ AI และ Blockchain กับสถานการณ์การทำงานจริงทำโปรเจกต์ เชื่อมโยงกับปัญหาจริงของภาคธุรกิจและใช้เทคโนโลยี AR/VR ในการสอน AI และ Blockchain

ด้านการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง คือ การสร้างโอกาสให้เด็ก ๆ ได้มีประสบการณ์จริงจากการฝึกงานออนไลน์ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และสถานศึกษา เพื่อให้ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากหลายแหล่ง การสร้างคอนเทนต์ดิจิทัล ผ่านความร่วมมือกับภาคเอกชนและองค์กรต่าง ๆ การพัฒนาระบบให้คำปรึกษาออนไลน์ให้มีประสิทธิภาพ เพิ่มแหล่งข้อมูลเพื่อหาโอกาสและแนวทางในการนำนักเรียนไปเรียนรู้ตามแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มีอยู่ในท้องถิ่นและใกล้ท้องถิ่นเป็นการประหยัดงบประมาณไปด้วย ศึกษาดูงานสถานประกอบการโดยตรง เชิญผู้รู้มาให้ความรู้แก่นักเรียน การบริหารงบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ระบบช่วยตอบคำถามและให้คำปรึกษาอัตโนมัติ ใช้ AR ในการเรียนรู้ทักษะอาชีพ พัฒนาระบบที่นักเรียนสามารถ เชื่อมต่อกับที่ปรึกษาทางอาชีพและผู้เชี่ยวชาญจากบริษัทเทคโนโลยี ผ่าน วิดีโอคอลและแชท

ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง คือ การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ โดยการให้โอกาสนักเรียนเข้าถึงแหล่งข้อมูลดิจิทัลที่มีคุณภาพ การใช้สื่อดิจิทัลเพื่อการศึกษา ส่งเสริมให้นักเรียนใช้เครื่องมือดิจิทัลในการค้นคว้าและพัฒนาความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาขาที่พวกเขาสนใจ เพื่อเป็นผู้ประกอบการในอนาคตได้ ลดปัญหาด้านอุปกรณ์และเทคโนโลยีใช้ Mobile Learning ผ่านสมาร์ตโฟนศึกษาข้อมูลและนำนักเรียนเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง สอดแทรกแนวความคิดให้กับนักเรียน ให้ความตระหนักและหมั่นพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลาและต่อเนื่อง ประสานงานกับ ภาคเอกชนหรือมูลนิธิ เพื่อขอรับบริจาคอุปกรณ์ ปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้ เปลี่ยน mindset ครูในการส่งเสริมอาชีพแก่นักเรียนในกลุ่มเครือข่ายสอนทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบการดิจิทัล จัดหา อุปกรณ์ร่วมใช้ ภายในโรงเรียน จัดให้มีการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลในกระบวนการเรียนการสอนใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ใช้แอปพลิเคชันและเครื่องมือดิจิทัล ให้นักเรียนสร้างนวัตกรรมในการเรียนรู้จากการแก้ปัญหา การเป็น ผู้ประกอบการดิจิทัล ต้องมี ทั้ง ทักษะเทคโนโลยี การตลาด การเงิน และการบริหารธุรกิจ การพัฒนาทักษะเหล่านี้ผ่านการเรียนรู้ ลงมือทำ และสร้างเครือข่ายจะช่วยให้ นักเรียนสามารถเริ่มต้นธุรกิจดิจิทัลของตนเองได้ ฝึกให้นักเรียนทดลองทำธุรกิจจริง การบริหารธุรกิจง่าย ๆ เบื้องต้นที่จำเป็นในการเป็นผู้ประกอบการในอนาคต

องค์ความรู้ใหม่

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 14 ฉบับที่ 3 (กันยายน - ธันวาคม 2568)

ภาพที่ 1 การส่งเสริมการมีงานทำในยุคดิจิทัลสำหรับนักเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6

การส่งเสริมการมีงานทำในยุคดิจิทัลสำหรับนักเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 พบว่า

ด้านการพัฒนาทักษะและความสามารถ คือ จากการพัฒนาทักษะดิจิทัลพื้นฐานให้กับนักเรียน การใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์เบื้องต้น การใช้อินเทอร์เน็ตอย่างมีประสิทธิภาพ และการเรียนรู้การทำงานผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลต่าง ๆ ที่เป็นที่ยอมรับในปัจจุบัน การสร้างโอกาสให้เด็ก ๆ ได้มีประสบการณ์จริงจากการฝึกงานออนไลน์หรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับงานดิจิทัล

ด้านการสร้างโอกาสในการทำงาน คือ การสร้างเครือข่ายกับบริษัทต่าง ๆ เพื่อให้มีการจัดโครงการร่วมกัน มีครูผู้สอนหรือบุคลากรที่ให้คำปรึกษาในระบบออนไลน์ด้านอาชีพที่มีประสิทธิภาพเพื่อนักเรียนกล้าที่จะปรึกษาได้ตลอดเวลา มีเครือข่ายที่หลากหลาย และใช้เครือข่ายที่มีให้นำมาสานต่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน

ด้านการสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชน/ตลาดแรงงาน คือ การสร้างเครือข่ายกับภาคเอกชนในอุตสาหกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะในสาขาที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล การเขียนโปรแกรม ซึ่งภาคเอกชนสามารถเข้ามามีบทบาทในการจัดฝึกอบรมให้กับนักเรียน นำความรู้และประสบการณ์จากเครือข่ายนั้น นำมาต่อยอดให้กับผู้เรียน หากมีการนำเสนองานต่าง ๆ ที่สามารถนำผลงานของนักเรียนไปนำเสนอได้ ก็นำไปนำเสนอตามศักยภาพ ปรับเนื้อหาการเรียนการสอน เพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับ AI และ Blockchain ในหลักสูตรคอมพิวเตอร์ ใช้เทคโนโลยีจริงในห้องเรียน ใช้ AI ช่วยวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการเรียนของนักเรียน

ด้านการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง คือ การสร้างโอกาสให้เด็ก ๆ ได้มีประสบการณ์จริงจากการฝึกงานออนไลน์ ส่งเสริม ความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และสถานศึกษา เพื่อให้ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากหลายแหล่ง การสร้างคอนเทนต์ดิจิทัล ผ่านความร่วมมือกับภาคเอกชนและองค์กรต่าง ๆ การพัฒนาระบบให้คำปรึกษาออนไลน์ให้มีประสิทธิภาพ เพิ่มแหล่งข้อมูลเพื่อหาโอกาสและแนวทางในการนำนักเรียนไปเรียนรู้ตามแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ

ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง คือ การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ โดยการให้โอกาสนักเรียนเข้าถึงแหล่งข้อมูลดิจิทัลที่มีคุณภาพ การใช้สื่อดิจิทัลเพื่อการศึกษา ส่งเสริมให้นักเรียนใช้เครื่องมือดิจิทัลในการค้นคว้าและพัฒนาความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาขาที่พวกเขาสนใจ เพื่อเป็นผู้ประกอบการในอนาคตได้ ลดปัญหาด้านอุปกรณ์และเทคโนโลยีใช้ Mobile Learning

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 การส่งเสริมการมีงานทำในยุคดิจิทัลสำหรับนักเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการพัฒนาทักษะและความสามารถ รองลงมา คือ ด้านการสร้างโอกาสในการทำงาน ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง ด้านการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้ายคือ ด้านการสร้างร่วมมือกับภาคเอกชน/ตลาดแรงงานอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นเช่นนี้เพราะว่า สถานศึกษามีการวางแผนก่อนดำเนินการ มีการจัดกิจกรรมที่เน้นการทำงานจริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Wongprasert (2023, pp. 112–127) พบว่านักเรียนต้องการการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลพื้นฐานมากที่สุด รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน (Blended Learning) มีประสิทธิภาพสูงสุดการมีส่วนร่วมของสถานประกอบการในท้องถิ่นช่วยเพิ่มโอกาสการมีงานทำ ควรมีการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นทักษะปฏิบัติและการฝึกงานจริง มีการวางแผนมีการแนะแนวอาชีพ และการสนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Pegg et al. (2012, as cited in Petchdee, 2019) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการแนะแนวอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพมีแนวโน้มที่จะหางานทำได้ง่ายขึ้นและสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมการทำงานได้ดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อพวกเขามีทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน มีการวางแผนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและสถานประกอบการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kwanphet (2018) พบว่า ในส่วนของความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เห็นว่าควรมีการสำรวจอาชีพของชุมชน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจและร่วม รับผิดชอบ ระดมทรัพยากร วิทยากรท้องถิ่น พัฒนาแหล่งเรียนรู้ วัสดุอุปกรณ์ให้ทันสมัย สร้างความตระหนักให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สร้างเครือข่ายความร่วมมือของสถานประกอบการ สร้างผลิตภัณฑ์ให้โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์และประชาสัมพันธ์ด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีการวางแผนก่อนดำเนินการรวมทั้งชี้แจงให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบอย่างทั่วถึงมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ New Zealand, Ministry of Education (2003, p. 5 as cited in Leenarach, 2017, p. 79) ระบุว่า กระทรวงศึกษาของประเทศนิวซีแลนด์ได้ให้คำนิยามการรู้ดิจิทัลไว้ในรายงานชื่อเรื่อง Digital horizons ว่าเป็นความสามารถในการเห็นคุณค่าศักยภาพของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ในการนำมาสนับสนุนนวัตกรรมในอุตสาหกรรม ธุรกิจและการสร้างกระบวนการเรียนรู้ จำเป็นต้องได้มาซึ่งความมั่นใจในทักษะและความสามารถในการแยกแยะพินิจพิเคราะห์ในการนำเอา ICT มาใช้ให้เหมาะสม ดังนั้นการรู้ดิจิทัลจึงถูกมองเสมือนเป็นทักษะชีวิต โดยมีความสำคัญเท่าเทียมกับการอ่านออกเขียนได้หรือการรู้ในเรื่องตัวเลข

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 ศึกษาปัญหาการส่งเสริมการมีงานทำในยุคดิจิทัลสำหรับนักเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 พบว่า

ปัญหาด้านนักเรียน มีพฤติกรรมและทัศนคติติดเกม ไม่สนใจการเรียนและอาชีพ มุมมองด้านอาชีพแคบ ขาดความตื่นตัว ขาดความรับผิดชอบและไม่นำความรู้ไปต่อยอดในชีวิตประจำวันขาดทักษะในการทำงานและความยืดหยุ่นในการแก้ปัญหา ไม่สนใจดิจิทัลและไม่มีความรู้ด้านเทคโนโลยีพื้นฐานครอบครัวและสภาพแวดล้อม นักเรียนบางส่วนมาจากครอบครัวที่ยากจน ทำให้ขาดโอกาสในการเข้าถึงเทคโนโลยีและการศึกษานักเรียนส่วนใหญ่เป็นชาวเขา ทำให้ขาดทักษะด้านภาษาและการสื่อสาร การเดินทางและสถานที่ที่นักเรียนมาจากพื้นที่ห่างไกล มีปัญหาในการเดินทางและเข้าถึงทรัพยากรการศึกษา

ปัญหาด้านเทคโนโลยีและอุปกรณ์ ความไม่พร้อมของอุปกรณ์และเทคโนโลยี อุปกรณ์ดิจิทัลคอมพิวเตอร์ และสื่อเทคโนโลยีมีไม่เพียงพอระบบอินเทอร์เน็ตไม่เสถียรและครอบคลุมไม่ทั่วถึง โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล การใช้งานเทคโนโลยี นักเรียนใช้เทคโนโลยีและโซเชียลมีเดียในทางที่ไม่ถูกต้องนักเรียนและครูขาดทักษะและความรู้ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

ปัญหาด้านครูและบุคลากร ครูขาดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีและการส่งเสริมอาชีพยุคดิจิทัล การจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในยุคดิจิทัลขาดสื่อการสอนที่มีคุณภาพและการฝึกปฏิบัติจริง การวางแผนและนโยบายของผู้บริหารไม่ต่อเนื่องและขาดความชัดเจนขาดการวางแผนและกลยุทธ์ที่ดีในการพัฒนาทักษะอาชีพ

ปัญหาด้านงบประมาณและทรัพยากร งบประมาณไม่เพียงพอในการจัดหาอุปกรณ์และเทคโนโลยีขาดงบประมาณในการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร ข้อจำกัดในการใช้งานแอปพลิเคชันที่มีค่าบริการเสริมการเข้าถึงเทคโนโลยีที่ทันสมัยไม่เท่าเทียมกันระหว่างนักเรียน

ปัญหาด้านความร่วมมือและเครือข่าย การร่วมมือกับภาคเอกชนยังไม่ครอบคลุมและมีส่วนร่วมน้อยขาดการสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาทักษะอาชีพ การสร้างเครือข่ายกับสถานประกอบการเพื่อให้ให้นักเรียนเข้าฝึกงานยังมีข้อจำกัด

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการมีงานทำในยุคดิจิทัลสำหรับนักเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 พบว่า

ด้านการพัฒนาทักษะและความสามารถ คือ ผู้บริหารควรวางด้านการพัฒนาทักษะและความสามารถ การพัฒนาทักษะดิจิทัลพื้นฐานให้กับนักเรียน การใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์เบื้องต้น การใช้อินเทอร์เน็ตอย่างมีประสิทธิภาพ และการเรียนรู้การทำงานผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลต่าง ๆ ที่เป็นที่ยอมรับในปัจจุบัน การสร้างโอกาสให้เด็ก ๆ ได้มีประสบการณ์จริงจากการฝึกงานออนไลน์หรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับงานดิจิทัล การจัด

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 14 ฉบับที่ 3 (กันยายน - ธันวาคม 2568)

กิจกรรมการเรียนการสอนโดยมีการนำเนื้อหาและรายละเอียดเกี่ยวกับยุคปัจจุบันให้มากที่สุด สอดคล้องกับการวิจัยของ Wongprasert (2023, pp. 112–127) พบว่านักเรียนต้องการการพัฒนาทักษะ ด้านดิจิทัลพื้นฐานมากที่สุด (ร้อยละ 87.5) รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน (Blended Learning) มีประสิทธิภาพสูงสุดการมีส่วนร่วมของสถานประกอบการในท้องถิ่นช่วยเพิ่มโอกาสการมีงานทำควรมีการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นทักษะปฏิบัติและการฝึกงานจริง

ด้านการสร้างโอกาสในการทำงาน คือ ผู้บริหารควรวางแผนการสร้างเครือข่ายกับบริษัทต่าง ๆ เพื่อให้มีการจัดโครงการร่วมกัน มีครูผู้สอนหรือบุคลากรที่ให้คำปรึกษาในระบบออนไลน์ด้านอาชีพที่มีประสิทธิภาพ เพื่อนักเรียนกล้าที่จะปรึกษาได้ตลอดเวลา มีเครือข่ายที่หลากหลาย และใช้เครือข่ายที่มีให้นำมาสานต่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน พัฒนาระบบการให้คำปรึกษาออนไลน์โดยพัฒนาเซทบอทสำหรับตอบคำถามเบื้องต้นเกี่ยวกับอาชีพ สอนวิธีการหารายได้ขายสินค้าโดยศึกษาจากระบบเว็บไซต์การให้คำปรึกษาด้านอาชีพที่นักเรียนเข้าถึงง่าย สอดคล้องกับการวิจัยของ New Zealand, Ministry of Education (2003, p. 5, as cited in Leenarach, 2017, p. 79) ระบุว่า กระทรวงศึกษาของประเทศนิวซีแลนด์ได้ให้คำนิยาม การรู้ดิจิทัลไว้ในรายงานชื่อเรื่อง Digital horizons ว่าเป็นความสามารถในการเห็นคุณค่าศักยภาพของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ในการนำมาสนับสนุนนวัตกรรมในอุตสาหกรรม ธุรกิจและการสร้างกระบวนการเรียนรู้ จำเป็นต้องได้มาซึ่งความมั่นใจในทักษะและความสามารถในการแยกแยะพินิจพิเคราะห์ในการนำเอา ICT มาใช้ให้เหมาะสม ดังนั้นการรู้ดิจิทัลจึงถูกมองเสมือนเป็นทักษะชีวิต โดยมีความสำคัญเท่าเทียมกับการอ่านออกเขียนได้หรือการรู้ในเรื่องตัวเลข

ด้านการสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชน/ตลาดแรงงาน คือ ผู้บริหารควรวางแผนการสร้างเครือข่ายกับภาคเอกชนในอุตสาหกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะในสาขาที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล การเขียนโปรแกรม ซึ่งภาคเอกชนสามารถเข้ามามีบทบาทในการจัดฝึกอบรมให้กับนักเรียน นำความรู้และประสบการณ์จากเครือข่ายนั้น นำมาต่อยอดให้กับผู้เรียน หากมีการนำเสนองานต่าง ๆ ที่สามารถนำผลงานของนักเรียนไปนำเสนอได้ ก็นำไปนำเสนอตามศักยภาพ ปรับเนื้อหาการเรียนการสอน เพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับ AI และ Blockchain ในหลักสูตรคอมพิวเตอร์ ใช้เทคโนโลยีจริงในห้องเรียน ใช้ AI ช่วยวิเคราะห์พฤติกรรมผลการเรียนของนักเรียน นำ Blockchain มาใช้เก็บข้อมูลผลการเรียน ให้นักเรียนพัฒนาโครงการที่ใช้ AI การเขียนโค้ด ฝึกการสร้าง Smart Contracts หรือ NFT บน Blockchain บูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับ AI และ Blockchain ในหลักสูตรการเรียนการสอนที่สามารถบูรณาการได้ นำเทคโนโลยีเหล่านี้มาประยุกต์ใช้ในห้องเรียน ฝึกให้นักเรียน ได้ใช้ AI และ Blockchain กับสถานการณ์การทำงานจริงทำโปรเจกต์ เชื่อมโยงกับปัญหาจริงของภาคธุรกิจและใช้เทคโนโลยี AR/VR ในการสอน AI และ Blockchain ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ Paengneewong (2015,

p. 194) พบว่า ระดับสภาพการดำเนินงานโครงการหารายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยการอาชีพเทิง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบริบทมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านผลผลิต ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านกระบวนการอยู่ในระดับมาก

ด้านการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง คือ ผู้บริหารควรวางแผนการการสร้างโอกาสให้เด็ก ๆ ได้มีประสบการณ์จริงจากการฝึกงานออนไลน์ ส่งเสริม ความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และสถานศึกษา เพื่อให้ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากหลายแหล่ง การสร้างคอนเทนต์ดิจิทัล ผ่านความร่วมมือกับภาคเอกชน และองค์กรต่าง ๆ การพัฒนาระบบให้คำปรึกษาออนไลน์ให้มีประสิทธิภาพ เพิ่มแหล่งข้อมูลเพื่อหาโอกาสและแนวทางในการนำนักเรียนไปเรียนรู้ตามแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มีอยู่ในท้องถิ่นและใกล้ท้องถิ่นเป็นการประหยัดงบประมาณไปด้วย ศึกษาดูงานสถานประกอบการโดยตรง เชิญผู้รู้มาให้ความรู้แก่นักเรียน การบริหารงบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ระบบช่วยตอบคำถามและให้คำปรึกษาอัตโนมัติ ใช้ AR ในการเรียนรู้ทักษะอาชีพ พัฒนาระบบที่นักเรียนสามารถ เชื่อมต่อกับที่ปรึกษาทางอาชีพและผู้เชี่ยวชาญจากบริษัท เทคโนโลยี ผ่าน วิดีโอคอลและแชทซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ Basham (2011, as cited in Charoensuk, 2015) พบว่า การจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ และการแนะแนวแก่นักเรียนมีความหลากหลายโดยธรรมชาติ และพบว่า นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ และนักเรียนที่จบการศึกษาไปแล้วมีความจำเป็นและความต้องการในการตัดสินใจด้านอาชีพแตกต่างกัน และความต้องการให้ที่ปรึกษาด้านอาชีพช่วยเหลือในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมปลาย แตกต่างกัน นอกจากนี้ งานวิจัยได้เสนอแนะให้นักเรียนและผู้ปกครองควรเป็นส่วนหนึ่งในโปรแกรมการให้คำปรึกษาและต้องคำนึงถึงสภาพการณ์ของนักเรียนแต่ละคนเป็นสำคัญด้วย

ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง คือ ผู้บริหารควรวางแผนการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ โดยการให้โอกาสนักเรียนเข้าถึงแหล่งข้อมูลดิจิทัลที่มีคุณภาพ การใช้สื่อดิจิทัลเพื่อการศึกษา ส่งเสริมให้นักเรียนใช้เครื่องมือดิจิทัลในการค้นคว้าและพัฒนาความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาขาที่พวกเขาสนใจเพื่อเป็นผู้ประกอบการในอนาคตได้ ลดปัญหาด้านอุปกรณ์และเทคโนโลยีใช้ Mobile Learning ผ่านสมาร์ทโฟนศึกษาข้อมูลและนำนักเรียนเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง สอดแทรกแนวความคิดให้กับนักเรียน ให้ความสำคัญตระหนักและหมั่นพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลาและต่อเนื่อง ประสานงานกับภาคเอกชนหรือมูลนิธิ เพื่อขอรับบริจาคอุปกรณ์ ปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้ เปลี่ยน mindset ครูในการส่งเสริมอาชีพแก่นักเรียนในกลุ่มเครือข่ายสอนทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบการดิจิทัล จัดหา อุปกรณ์ร่วมใช้ภายในโรงเรียน จัดให้มีการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลในกระบวนการเรียนการสอนใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ใช้แอปพลิเคชันและเครื่องมือดิจิทัล ให้นักเรียนสร้างนวัตกรรมในการเรียนรู้จากการแก้ปัญหา การเป็น ผู้ประกอบการดิจิทัล ต้องมีทั้ง ทักษะเทคโนโลยี การตลาด การเงิน และการบริหารธุรกิจ การพัฒนา

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 14 ฉบับที่ 3 (กันยายน - ธันวาคม 2568)

ทักษะเหล่านี้ผ่านการเรียนรู้ ลงมือทำ และสร้างเครือข่ายจะช่วยให้ นักเรียนสามารถเริ่มต้นธุรกิจดิจิทัลของตนเองได้ ฝึกให้นักเรียนทดลองทำธุรกิจจริง การบริหารธุรกิจง่าย ๆ เบื้องต้นที่จำเป็นในการเป็นผู้ประกอบการในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ Wongprasert (2023, pp. 112–127) พบว่านักเรียนต้องการการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลพื้นฐานมากที่สุด (ร้อยละ 87.5) รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน (Blended Learning) มีประสิทธิภาพสูงสุดการมีส่วนร่วมของสถานประกอบการในท้องถิ่นช่วยเพิ่มโอกาสการมีงานทำควรมีการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นทักษะปฏิบัติและการฝึกงานจริง

สรุป

การส่งเสริมการมีงานทำในยุคดิจิทัลสำหรับนักเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ช่วยให้ผู้บริหารและครูมีข้อมูลในการพัฒนาระบบส่งเสริมอาชีพ เข้าใจสถานการณ์และอุปสรรคที่มีอยู่ นำไปสู่การกำหนดนโยบายและแนวทางที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มโอกาสในการมีงานทำให้กับนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้บริหารสถานศึกษาควรวางแผนแนวทางการสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชน/ตลาดแรงงานในการสร้างความเข้าใจในเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น AI และ Blockchain เพื่อให้เกิดความร่วมมืออย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยเรื่องการแนะแนวอาชีพในยุคดิจิทัลสำหรับนักเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6
2. ควรวิจัยเรื่องการพัฒนาบุคลากรในยุคดิจิทัลกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6
3. ควรวิจัยเรื่องการพัฒนาแพลตฟอร์มฝึกอาชีพออนไลน์โดยใช้ AR/VR สำหรับนักเรียนในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6

References

Arayawinyu, P. (2020). *Education for children with special needs.* (2nd ed.). Bangkok: Waenkaew Publishing.

- Bureau of Special Education Administration. (2023). *Information system of the group network of Suksasongkroh schools, group 6, academic year 2023*. Retrieved July 20, 2024, from http://www.specialset.bopp.go.th/set_index/
- Charoensuk, W. (2015). *Effective leadership styles of administrators in the Faculty of Education, Southern Rajabhat University*. (Doctoral dissertation, Leadership in Educational Management). Graduate School, Suratthani Rajabhat University. Suratthani.
- Dokprakhon, P. (2020). Game on imaginary programming and systematic computational thinking. *Journal of Science and Technology*, 6(2), 9–16.
- Jitladap, S. (2020). *Final research report: Development of mechanisms and trends of the impact of educational innovation policies in Satun province*. Bangkok: Phannee Printing Center Co., Ltd.
- Kwanphet, W. (2018). *Education management for employability in welfare schools in the southern border provinces*. Personal study report, Institute for Development of Teachers, Faculty, and Educational Personnel, Ministry of Education. Bangkok.
- Leenarach, P. (2017). Digital literacy skills for enhancing learning quality. *Library Journal*, 61(2), 79–95.
- Malaiwong, K. (2017). *Educational administration technology*. Retrieved July 20, 2024, from https://www.drkanchit.com/general_articles/articles-24.html
- Mesinthree, S. (2023). *The world changes, people adapt: Escape the trap... move toward sustainability*. Pathum Thani: National Science and Technology Development Agency (NSTDA).
- Ministry of Education. (2024). *Guidelines for enhancing skills and providing occupational experiences for students*. Bangkok: Ministry of Education Publishing.
- Niyomtham, S. (2022). *Language development*. Bangkok: Waenkaew Publishing.
- Paengneewong, T. (2015). The development of a dual vocational education administration model for 21st-century changes in vocational institutions in Northern Thailand. *Academic Research Journal*, 7(1), 217–232.
- Petchdee, T. (2019). *Academic leadership of school administrators in the Pluak Daeng district under Rayong Primary Educational Service Area Office 1*. (Independent study, M.Ed. in Educational Studies). Krirk University. Bangkok.

- Phromwong, C. (2017). *Teaching and learning management*. Teaching material for Unit 10: Instructional technology. Nonthaburi: Sukhothai Thammathirat Open University, School of Educational Studies.
- Rattanasakda, T. (2022). *Academic leadership of school administrators under Prachinburi Primary Educational Service Area Office 2*. (Master's thesis, M.Ed. in Educational Administration). Faculty of Liberal Arts, Krirk University. Bangkok.
- Saksiriphon, D. (2018). The development of a screening tool for early childhood children at risk of learning disabilities in mathematics. *Journal of Education, Burapha University*, 31(1), 16–28., From <https://so02.tcithaijo.org/index.php/edubuu/article/view/244157>
- Special Education Bureau. (2023). *Information system of the school network group under the Bureau of Special Education Administration, Group 6, academic year 2023*. Retrieved July 20, 2024, from http://www.specialset.bopp.go.th/set_index/
- Suksamran, K. (2022). *Academic leadership of school administrators in Pluak Daeng District under Rayong Primary Educational Service Area Office 1*. (Independent study, M.Ed. in Educational Studies). Krirk University. Bangkok.
- Tulasuk, P. (2019). *Employment situation of students in Suksasongkroh schools*. [Press briefing presented at the school administrators' meeting, Bangkok, Thailand]. Bangkok: Ministry of Education.
- Wattanaburanon, A. (2019). *Research report: Development of the LOVE model to enhance holistic human development under the research project for undergraduate students*. Bangkok: Faculty of Education, Chulalongkorn University.
- Wongprasert, S. (2023). *Development of a model to enhance digital career skills for students in welfare schools*. Surat Thani: Office of Academic Resources and Information Technology, Surat Thani Rajabhat University.